

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 13 februari 1920 kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Memorial i anledning av kamrarnas återremiss av statsutskottets utlåtande nr 15 angående Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under punkt 28 av sjätte huvudtiteln gjorda framställning om anvisande av medel för utförande av om- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm uppförda byggnaderna.
(4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 7 januari 1920 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov hade Kungl. Maj:ts, under återopande av punkt 28 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att för utförande, i enlighet med visst i statsrådsprotokollet omförmålt förslag, av om- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm befintliga byggnaderna, utöver de av riksdagen härför anslagna belopp, sammanlagt 2,500,000 kronor, å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag å 2,400,000 kronor.

Statsutskottet hade i utlåtande nr 15 i detta ärende anfört:

»Under utskottets behandling av förevarande ärende har från sakkunnigt håll upplysts, att ett iståndsättande av byggnaderna inom kvarteret Grönlandet norra icke längre kan uppskjutas utan våda för byggnadernas framtida bestånd. I betraktande härav och med jämväl fästade avseende å rådande svårigheter att tillgodose även de måttfullaste anspråk från vissa statsinstitutioners sida på ökade lokalutrymmen, har utskottet ansett det nödvändigt, att möjlighet nu beredes till utförande av ifrågavarande byggnadsarbeten, till vilka riksdagen redan delvis anvisat

Mot Kungl. Maj:ts förslag i dessa delar har utskottet icke funnit anledning till erinran.

I fråga om avlöningsvillkor m. m. har ansetts böra stadgas, att de i de nya avlöningsstaterna upptagna befattningshavarna skola vara underkastade de villkor och bestämmelser, som fastställts för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt statsdepartementens nu gällande avlöningsstater; dock att förste aktuarie skall i fråga om semesters åtnjutande jämföras med förste kanslisekreterare.

Avlöningsvillkor m. m.

Beträffande övergångsstaterna och de å dessa upptagna befattningshavare borde i tillämpliga delar gälla, vad som i motsvarande avseende stadgats i fråga om de för lantförsvars-, civil- och ecklesiastikdepartementen nu gällande övergångsstater.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad sålunda föreslagits.

På grund av vad utskottet anfört, får utskottet hemställa,

A. att riksdagen, med avslag å herr Reuter-skiölds motion nr 56, i vad den avser överflyttning av en byrå i socialdepartementet till justitiedepartementet, samt herr Öhngrens motion nr 57, må

1) dels godkänna de i statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden den 7 januari 1920 intagna förslagen till ordinarie avlöningsstater för justitie-, försvars-, social-, kommunikations-, finans-, ecklesiastik- och handelsdepartementen samt till övergångsstater för försvars-, social- och ecklesiastikdepartementen, att tillämpas, staterna för ecklesiastikdepartementet från och med ingången av år 1921 och övriga stater från och med den 1 juli 1920, dels ock förklara,

ej mindre att de i ovannämnda avlöningsstater upptagna befattningshavare skola vara underkastade de villkor och bestämmelser, som fastställts för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt statsdepartementens nu gällande avlöningsstater, därvid skall iakttagas, att förste aktuarie i avseende å rätt till semester skall vara likställd med förste kanslisekreterare,

än även att i fråga om övergångsstaterna för försvars-, social- och ecklesiastikdepartementen och de

å dessa stater upptagna befattningshavare skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i motsvarande hänseende är stadgat beträffande de för respektive lantförsvars-, civil- och ecklesiastikdepartementen nu gällande övergångsstater;

2) å riksstaten för år 1921

a) under andra huvudtiteln, justitiedepartementet, höja det ordinarie anslaget för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp 94,000 kronor med 8,700 kronor till 102,700 kronor;

b) under fjärde huvudtiteln, försvarsdepartementet, uppföra ett ordinarie anslag för departementet å 199,000 kronor;

c) under femte huvudtiteln, socialdepartementet, ej mindre å ordinarie stat uppföra dels för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli ett anslag å 182,900 kronor;

dels ock till övergångsstat för departementet ett förslagsanslag, högst, 15,600 kronor;

än även, utöver nyssberörda anslag, å extra stat för *upprätthållandet av departementets verksamhet* anvisa ett förslagsanslag, högst, 10,500 kronor;

d) under sjätte huvudtiteln, kommunikationsdepartementet,

dels uppföra ett ordinarie anslag för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli å 120,500 kronor;

dels ock, utöver nyssberörda anslag, å extra stat för *upprätthållandet av departementets verksamhet* anvisa ett förslagsanslag, högst, 12,800 kronor;

e) under sjunde huvudtiteln, finansdepartementet, dels höja det ordinarie anslaget för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp 133,300 kronor med 24,600 kronor till 157,900 kronor;

dels ock därutöver å extra stat för *upprätthållandet av departementets verksamhet* anvisa ett förslagsanslag, högst, 9,000 kronor;

f) under åttonde huvudtiteln, ecklesiastikdepartementet,

dels sänka

ej mindre det ordinarie anslaget för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp 222,550 kronor med 28,500 kronor till 194,050 kronor;

än även det ordinarie anslaget till övergångsstat för departementet från dess nuvarande belopp 11,000 kronor med 5,800 kronor till 5,200 kronor;

dels ock å extra stat för *anställande av extra föredragande inom departementet m. m.* anvisa ett förslagsanslag, högst, 17,200 kronor;

g) under tionde huvudtiteln, handelsdepartementet, uppföra ett ordinarie anslag för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli å 96,200 kronor;

B. att riksdagen må avslå Kungl. Maj:ts framställning om anvisande på extra stat för år 1921 av ett förslagsanslag, högst, 13,200 kronor för upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet;

C. att riksdagen, vad angår förhållandena för tiden 1 juli—31 december 1920, må

dels medgiva, att nedannämnda å riksstaten för år 1920 upptörda anslag må, i den mån de belöpa å senare hälften av samma år, efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande tagas i anspråk för följande ändamål, nämligen:

a) för upprätthållande av försvarsdepartementets verksamhet:

det under fjärde huvudtiteln uppförda anslaget till lantförsvarsdepartementet samt det under femte huvudtiteln upptagna anslaget till sjöförsvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och samma departements kommandoexpedition;

b) för upprätthållande av social- och kommunikationsdepartementens verksamhet:

de under sjätte huvudtiteln uppförda anslagen till civildepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, till övergångsstat för departementet, till extra byrå för fattigvårdsärenden, till extra föredragande för mål hos regeringsrätten samt till extra före-

dragande för stadsplane- med flera ärenden, därvid anslaget till övergångsstat för civildepartementet skall för motsvarande ändamål användas inom socialdepartementet;

c) för upprätthållande av finansdepartementets verksamhet:

de under sjunde huvudtiteln uppförda anslagen till finansdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, till en extra byråchef för lagärenden och till förstärkning av arbetskrafterna å finansdepartementets regeringsrättsbyrå; samt

d) för upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet:

det under femte huvudtiteln uppförda anslaget till sjöförsvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och samma departements kommandoexpedition, såvitt angår det belopp av 3,400 kronor, som icke behöver tagas i anspråk för försvarsdepartementets räkning, och,

under förutsättning att Kungl. Maj:ts förslag om indragning av en andre kanslisekreteraretjänst i jordbruksdepartementet vinner riksdagens bifall, det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget till jordbruksdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, såvitt angår det belopp av 2,000 kronor, som besparas genom nämnda indragning;

dels ock, såsom förstärkning av eljest för ändamålet tillgängliga medel, för *upprätthållande av justitie-, social-, kommunikations-, finans- och handelsdepartementens verksamhet* å tilläggsstat för år 1920 såsom förslagsanslag, högst, anvisa

under andra huvudtiteln:

för justitiedepartementet ett belopp av 4,350 kronor;

under sjätte huvudtiteln:

för social- och kommunikationsdepartementen ett belopp av 40,900 kronor,

att efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande mellan sistnämnda båda departement fördelas, samt

under sjunde huvudtiteln:
för finansdepartementet ett belopp av 9,400 kronor
och
för handelsdepartementet ett belopp av 42,700
kronor;

D. att riksdagen må avslå

1) herr Reuterskiölds motion nr 56, i vad den
avser skrivelse till Kungl. Maj:t om överflyttande av
vissa ärenden angående kyrkolagstiftningen till eckle-
siastikdepartementet;

2) herr Lübecks motion nr 159; och

3) herr Molins motion nr 224.

Stockholm den 10 februari 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid föreläande ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, A. C. Lindblad, Ollas
A. Ericsson, H. M. Bäckström, J. L. Widell, C. G. Ekman, O. U. E. Olsson, O. Bergqvist,
A. Pers, J. Jeansson och J. Nilsson i Malmö samt
från andra kammaren: herrar J. B. Eriksson i Grängesberg, J. Jönsson i Revinge,
A. Anderson i Råstock, P. Nilsson i Bonarp, O. H:son Waldén, P. A. Hansson i Stockholm,
P. B. Nilsson i Landeryd, W. Bäckström, C. R. Jansson i Falun, J. Erlansson, S. E. J. Lübeck
och F. T. Hamrin.

Reservationer:

vid punkt A 2) a) (justitiedepartementet) av herrar *C. J. G. Swartz*, *Ollas A. Ericsson*, *J. L. Widell*, *O. Bergqvist*, *P. Nilsson* i Bonarp, *P. B. Nilsson* i Landeryd och *J. Erlansson*, vilka ansett, att utskottets motivering (sid. 11) bort hava följande lydelse:

»Mot — — — annan erinran, än att ärenden rörande tvångsarbetsanstalterna synas bära kvarbliva i justitiedepartementet. Därjämte finner utskottet behöfligt, att frågan om överflyttande — — — polisväsendet toges under förnyat övervägande. Att — — — föreligga.

Vad — — — sida.»

vid punkt A 2) b) (försvarsdepartementet) av herrar *S. H. Kvarnzelius*, *C. J. G. Swartz*, *Ollas A. Ericsson*, *J. L. Widell*, *O. Bergqvist*, *J. Jönsson* i Revinge, *P. Nilsson* i Bonarp, *P. B. Nilsson* i Landeryd och *J. Erlansson*, vilka ansett, att utskottets motivering (sid. 15) bort hava följande lydelse:

»Beträffande till en början frågan om vilka ärenden bära handläggas av det gemensamma försvarsdepartementet, har utskottet intet att erinra mot, att ärenden rörande skeppsmätning och navigations-skolorna överflyttas till handelsdepartementet.

Däremot har utskottet icke funnit de för en sådan överflyttning av lots- och fyrinrättningen anförda skälen övertygande. Att nämnda inrättning i första hand är till tjänst för handelssjöfarten, torde i och för sig icke innebära tillräckligt skäl för dess förläggande under handelsdepartementet, särskilt som de sjöfartsärenden, som komma att där handläggas, bliva av helt annan natur än de, som avse lots- och fyrinrättningen. De sistnämnda torde äga långt flera beröringspunkter med sjöförsvarets förvaltning, framför allt vad angår de viktiga ärendena om anskaffning och underhåll av materiel. I synnerhet synes härvid bära uppmärksammas, att byggande och underhåll av den flytande materielen lämpligen bör ske vid flottans varv, som ju skola lyda under försvarsdepartementet. Även det nära samband, som måste bestå emellan sjökarteverket, vilket är avsett att kvarbliva under försvarsdepartementet, och lots- och fyrinrättningen, synes innebära ett viktigt

skäl emot den sistnämndas utbrytande. En viss ledning för detta spörsmåls bedömande torde jämväl kunna hämtas från utlandet, där, såvitt för utskottet är bekant, lots- och fyrväsendet brukar tillhöra samma departement eller ministerium som sjöförsvärens ärendena. Under återropande i övrigt av de ytterligare skäl, som i statsrådsprotokollet till propositionen nr 359 vid 1919 års lagtima riksdag anförts emot ett utbrytande av lots- och fyrinrättningen från försvarsdepartementet, får utskottet uttala, att enligt dess mening nämnda inrättning bör kvarbliva under detta departement.

Vid sådant förhållande synes utskottet lämpligt, att jämväl nautisk-meteorologiska byrån bibehålles under försvarsdepartementet, till dess frågan om nämnda byrås omorganisation funnit sin lösning.

I fråga om organisationen av det förenade försvarsdepartementet har utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag. Lots- och fyrinrättningens kvarblivande under försvarsdepartementet synes icke behöva medföra någon ändring i de uppgjorda staterna, vare sig för försvars- eller handelsdepartementet.»

vid *punkt A 2) d)* och *punkt C* (kommunikationsdepartementet) av herrar *C. J. G. Swartz, O. Olsson, J. Jeansson, A. Pers, J. B. Eriksson* i Grängesberg *A. Anderson* i Råstock, *S. E. J. Lübeck* och *F. T. Hamrin*, vilka anført följande:

»Utskottets majoritet har icke ansett sig kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag om inrättande i kommunikationsdepartementet av en extra byråchefstjänst för tillgodoseende av departementets behov av teknisk sakkunskap. Som skäl anføres endast, att det synes vara snart sagt omöjligt att finna en person, fullt sakkunnig å de olika områden av teknisk verksamhet, som tillhöra kommunikationsdepartementet, varför den tekniska sakkunskapen fortfarande borde tillgodogöras departementet från underlydande, var på sitt område sakkunniga myndigheter.

Denna åskådning synes oss vara grundad på en missuppfattning av den ifrågavarande byråchefens uppgift. Befattningens innehavare kan naturligt nog icke beräknas vara expert på alla de områden departementets verksamhet avser, utan det är huvudsaken, att han på grundval av en modern teknisk allmänbildning och ett gott tekniskt omdöme skall vara särskilt skickad att handlägga vissa tekniska ärenden och därjämte vara departementschefen och övriga avdelningschefer till god hjälp vid granskning och bedömning av föreliggande förslag av teknisk natur. Han bör också mången gång hava

bättre förutsättningar än tjänstemän utan teknisk bildning att kunna avgöra, vad som möjligen brister i en utredning och varest den största sakkunskapen i olika tekniska frågor är att finna.

Då nu efter många års utredningar ett departement av så markerat teknisk natur som kommunikationsdepartementet skall skapas, synes det oss därför vara naturligt att inom denna administration också inrymma ett bestämt inflytande åt den tekniska sakkunskapen vid sidan av övriga krafter, och synes detta för närvarande lämpligast kunna ske på den av Kungl. Maj:t föreslagna vägen.

På grund härav anse vi, att utskottet bort hemställa i fråga om *punkt A 2) d)*,

att riksdagen måtte uppföra — — — — —
dels ett ordinarie anslag — — — 120,500 kronor;
dels ock utöver nyssberörda anslag för *upprätthållande av departementets verksamhet* å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 24,800 kronor»;

samt i fråga om *punkt C*,

att riksdagen måtte såsom *förstärkning av eljest för ändamålet tillgängliga medel för upprätthållande av social- och kommunikationsdepartementens verksamhet* å tilläggsstat för år 1920 under sjätte huvudtiteln anvisa såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 46,900 kronor;

vid *punkterna B och C* (handelsdepartementet) av herrarna *C. J. G. Swartz, O. Olsson, J. Jeansson, A. Pers, J. B. Eriksson* i Grängesberg, *A. Anderson* i Råstock, *S. E. J. Lübeck* och *F. T. Hamrin*, vilka under hänvisning till vad i reservationen vid *punkt A 2) d)* här ovan anförts, förklarar sig anse, att utskottet bort hemställa,
samt rörande *punkt B*,

att riksdagen måtte för upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet på extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 12,000 kronor;
samt

rörande *punkt C*,

att riksdagen måtte såsom förstärkning av eljest för ändamålet tillgängliga medel för *upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet* på tilläggsstat för år 1920 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag, högst, 48,700 kronor;

vid *punkt D 2)* av herrar *J. Jeansson* och *S. E. J. Lübeck*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till herr Lübecks motion nr 159.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för utförande, i enlighet med i statsrådsprotokollet över civilärenden den 7 januari 1920 angivet förslag, av *om- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm befintliga byggnaderna*, utöver de av riksdagen härför anslagna belopp, sammanlagt 2,500,000 kronor, å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag å 2,400,000 kronor.

Stockholm den 13 februari 1920.

På statsutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *C. J. G. Swartz, A. C. Lindblad, J. Nilsson* i Skottlandshus, *N. A. Nilsson, H. F. Lamm, Ollas A. Ericsson, H. M. Bäckström, J. L. Widell, C. G. Ekman, O. Bergqvist, J. Pålsson* och *J. Nilsson* i Malmö, samt
från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *A. Wiklund* i Brattfors, *O. H:son Waldén, P. B. Nilsson* i Landeryd, *J. Erlansson, J. Jönsson* i Slätåker, *A. Mossberg, O. Nilsson* i Örebro, *F. T. Hamrin, E. Andersson* i Prästbol och *S. E. Ljungkvist*.

STOCKHOLM, K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI, 1920.
